

M.A. Sem.-1 Examination

401

Philosophy

January-2024

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

70 સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. પરામીમાંસા તરીકે તત્ત્વજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪
અથવા
સામાજિક વિજ્ઞાનોની સમસ્યા અને તેનું ક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.
2. વિજ્ઞાનોના નિર્મિતિવાદી અને નિમિત્તવાદી અભિગમની તુલના કરો. ૧૪
અથવા
વિજ્ઞાનોનાં તત્ત્વજ્ઞાનનો અનુભવવાદી અભિગમ સમજાવો.
3. વિજ્ઞાનમાં ક્રાંતિ અંગેનો પોપર-કુલ્લ વિવાદ સમજાવો. ૧૪
અથવા
સમાજશાસ્ત્રમાં કુલ્લ સૂચિત ક્રાંતિ સમજાવો.
4. નેગેલ અનુસાર સમાજલક્ષી વિજ્ઞાનોના પદ્ધતિશાસ્ત્રની સમસ્યાઓ સમજાવો. ૧૪
અથવા
રૂઝર અનુસાર સમાજલક્ષી વિજ્ઞાનોની વસ્તુપરકતા અંગેની મુશ્કેલીઓ વર્ણવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના એક - બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ સાત) ૧૪
 1. નિર્મિતિવાદ મુજબ ભૌતિકવિશ્વ શું છે?
 2. એરીસ્ટોટલ તત્ત્વજ્ઞાનને શેના તરીકે ઓળખાવે છે?
 3. પ્લેટોના મતે તત્ત્વજ્ઞાનનું હાર્દ શું છે?
 4. તત્ત્વજ્ઞાન સ્વસંદર્ભલક્ષી શાસ્ત્ર કેમ કહેવાય છે?
 5. તાર્કિક અનુભવવાદ મુજબ વૈજ્ઞાનિક પ્રવૃત્તિના પાયાના અંગો કયાં છે?
 6. સમાજલક્ષી વિજ્ઞાનોનું તત્ત્વજ્ઞાન એટલે શું?
 7. કોમ્પ્ટના મતે માનવજ્ઞાનના વિકાસના ત્રણ તબક્કાઓ કયા છે?
 8. પેરેડાઇમ એટલે શું?
 9. વિજ્ઞાનોના તત્ત્વજ્ઞાનનો વાસ્તવવાદી અભિગમ એટલે શું?
 10. નેગેલ અનુસાર આત્મઘાતક આગાહી એટલે શું?
 11. પોપર કોને piece mill social engineering તરીકે ઓળખાવે છે?
 12. કોણે આધુનિક વર્તનવાદનો સ્વીકાર કર્યો?

English Version

Instruction : (1) All questions carry equal marks.

1. Clarify the nature of philosophy as a meta criticism. 14

OR

Clarify the Problems and scope of philosophy of social science.

2. Give comparison of Conventionalist and Instrumentalist approaches to philosophy of science. 14

OR

Explain positivist approach of philosophy of science.

3. Explain Popper-Kuhn controversy about revolution in science. 14

OR

Explain Kuhnian revolution in sociology.

4. Explain methodological problems in social sciences according to Nagel. 14

OR

Describe the problems of the objectivity of social sciences according to Runder.

5. **Write answers in one or two sentences of Any Seven from the following questions :** 14

1. What is the physical world according to Conventionalist?
2. What does Aristotle call philosophy?
3. What is the core of philosophy according to Plato?
4. Why philosophy called as self reflective subject?
5. According to logical positivism which statement brings growth in knowledge?
6. What is philosophy of social sciences?
7. Which are the three stages of the development of human knowledge according to comte?
8. What is paradigm?
9. What is Realistic Approach to Philosophy of science?
10. What is assimilative prediction according to Nagel?
11. What dose Popper refers to as "piece mill social engineering"?
12. Who accepted modern behaviourism?

